

50253806:สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร/การจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์/นักศึกษาวิชาชีพครู

อารีย์ พรหมเล็ก : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ.ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ, รศ.ดร.สมคิด พรหมจ้อย และ ดร.พระวิสุทธิภัทรธาดา. 397 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถ

การจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการวิจัยพัฒนามี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางนิยามความสามารถ พฤติกรรมบ่งชี้ และแนวทางการพัฒนาความสามารถนักศึกษาวิชาชีพครูในการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด การสร้างหลักสูตรและเครื่องมือประเมินคุณภาพหลักสูตรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการศึกษานำร่องเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้ ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง 2 กลุ่ม คือ 1. นักศึกษาวิชาชีพครู หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย โครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 50 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ใช้แบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง (The One - Group Pretest - Posttest Design) 2. เด็กปฐมวัย อายุ 3-4 ปี กำลังเรียนอยู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ที่นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติงาน จำนวน 500 คน ใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มวัดและประเมินก่อน 2 ครั้ง และวัดและประเมินหลัง 2 ครั้ง (One - Group Time - Series Design) และระยะที่ 4 การประเมินคุณภาพหลักสูตร ทำโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ dependent และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือประเมินคุณภาพหลักสูตร คือ 1. เครื่องมือประเมินนักศึกษาวิชาชีพครู ได้แก่ แบบประเมินความรู้การจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีต่อหลักสูตร 2. เครื่องมือประเมินเด็กปฐมวัย ได้แก่ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่านักศึกษาวิชาชีพครูมีความสำคัญอย่างมากที่จะส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอารมณ์- จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูต้องมีความรู้ทั้งในเรื่องการออกแบบกิจกรรมตามสาระการเรียนรู้ การใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอน และทักษะในการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ วิธีการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้สามารถจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น สถานศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือดำเนินงานไปพร้อมๆกัน โดยการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และมีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม
2. องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
3. ความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก
5. ความสามารถในการจัดประสบการณ์ ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก
6. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาความสามารถการจัดประสบการณ์ที่เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก
7. ความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กปฐมวัย มีพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด และพัฒนาสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และมีอัตราพัฒนาการความฉลาดทางอารมณ์เฉลี่ย 4.36 คะแนนต่อครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1.....

This research is aimed to develop the training curriculum of the teaching professional students on the development of the capability on the experience arrangement of emotional intelligence enhancement for early childhood. There are 4 phases related to this research as follows; Phase-1 Study and analyze the needs in order to guide the capability definition, indicative behavior and guidance to develop the capability of teaching professional students in term of experience arrangement for emotional intelligence enhancement of early childhood. Phase-2 Design and develop the curriculum to set up the scopes, construct the curriculum and its assessment tools from the documents and related researches, evaluate the appropriateness and compatibility by experts and to conduct a survey study for its feasibility before the implementation. Phase-3 Try out the curriculum as the Quasi-experimental research using the following samples, i.e., 1. 50 teaching professional students at the undergraduate level during their second semester of class of 2010 in early childhood education from the cooperative project of Suan Dusit Rajabhat University and Department of Local Administration using the one-group pretest-posttest design 2. Early children aged 3-4 years old who are studying at the small children development center under the supervision of Ministry of Interiors by local administrative organization where by the teaching professional students of 500 people using one-group time-series design. Phase-4 Quality assessment of curriculum by the quantitative analysis using percentage, average, standard deviation and the t-test dependent as well as the qualitative analysis of its contents. Assessment tools are comprised of 1. Assessment tools for teaching professional students i.e., evaluation form for design capability of experience arrangement for emotional intelligence enhancement, evaluation form for the capability of experience arrangement for emotional intelligence enhancement and questionnaire for teaching professional students' opinions toward the curriculum 2. Assessment forms for early aged children e.g., three kinds of evaluation forms for early childhood emotional intelligence. The study showed the outcomes as the following:

1. The needs for the development of training curriculum on the development of the capability on the experience arrangement of emotional intelligence enhancement for early childhood students are found that the teaching professional students play the very important roles for supporting the development of the children's mind and emotion. The teaching professional students are required to be equipped with the design of activities according to the learning contents, the use of teaching tools and media and the skills for emotional intelligence promotion. The recommended approach to have the teaching professional students capable of experience arrangement for emotional intelligence enhancement for early children, the school as well as the teaching related organizations must cooperate simultaneously by developing the training curriculum, follow up the outcomes and on site supervision.

2. The fundamental elements of the training curriculum for teaching professional students on the development of the capability on the experience arrangement of emotional intelligence enhancement of early children are comprised of the principles and background, curriculum objectives, contents and their learning experiences, teaching and studying related activities, media tools and the sources of learning and means of evaluation as well as assessment devices.

3. The knowledge of experience arrangement of emotional intelligence enhancement for teaching professional students: the knowledge after learning is higher than the one before at a significant level of .05.

4. Capability on designing of the experience arrangement of emotional intelligence enhancement for teaching professional students were high level.

5. Capability on the experience arrangement of emotional intelligence enhancement for teaching professional students were high level.

6. Opinions of those teaching professional students toward the training curriculum in order to develop their capabilities on the experience arrangement of emotional intelligence enhancement were high level.

7. Emotional intelligence of the early childhood after learning was found to be higher than the one before. Additionally, the development of emotional intelligence was improved continuously with higher degree. The average rate of the emotional intelligence development scores the most at 4.36 points for each time

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจ ของผู้วิจัยที่ต้องการพัฒนานักศึกษา วิชาชีพครูให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพครูเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูนำความรู้และ ประสบการณ์ไปพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความฉลาดทางอารมณ์และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการ พัฒนาเด็กปฐมวัย วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากเมตตาและความอนุเคราะห์จากคณาจารย์และ ผู้สนับสนุน ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ ประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ ครูผู้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่สั่งงาม และเป็นประโยชน์จนศิษย์ได้ประสบ ความสำเร็จ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย และ ดร.พระวิสุทธิภัทรธาดา อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ ติดตาม และตรวจสอบการทำงานทุก ขั้นตอน ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. สุนทร เทียนงาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรวิภา เล่าเรียนดี อาจารย์ ดร. ประเสริฐ มงคล และคณาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการ ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้คำปรึกษาสัมภาษณ์ ตรวจสอบ และ ให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือวิจัย จนสามารถนำไปใช้ในการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครูและเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยทุกท่าน ที่ให้ความเอื้อเฟื้อสถานที่และสนับสนุนการวิจัยในชั้น ของการศึกษานำร่องและการศึกษาทดลองจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ นายชัยวัฒน์ พรหมเล็ก, นางจันทร์รัตน์ เรืองจิรัชยา ที่ให้ความ ช่วยเหลือและดูแลตลอดระยะเวลาของการศึกษา ตลอดจนถึงและน้องสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่สนับสนุนทุนการศึกษา เพื่อพัฒนา บุคลากรให้มีคุณภาพตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นพรัตน์ โพธิ์ศรี ทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุนการวิจัยทุกขั้นตอนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณของ บิดา มารดา และบูรพคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาก่อนหน้า ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูและเด็กปฐมวัย